

Nikola Gvozdenović

GVOZDO

Septembar/Oktobar 2004

Skoro pola vijeka prisutan na našoj likovnoj sceni Nikola Gvozdenović predstavlja stvaraoca koji je svoj kreativni, duhovni i misaoni svijet dostojno ugradio u neprolazne vrijednosti savremene crnogorske umjetnosti.

Tematski vezan za pejzaž Crne Gore i antejsku snagu njenog čovjeka Gvozdenović predstavlja sinonim crnogorskog umjetnika kojeg karakteriše najizvorniji, iskonski, arhaični princip duha *genius loci*.

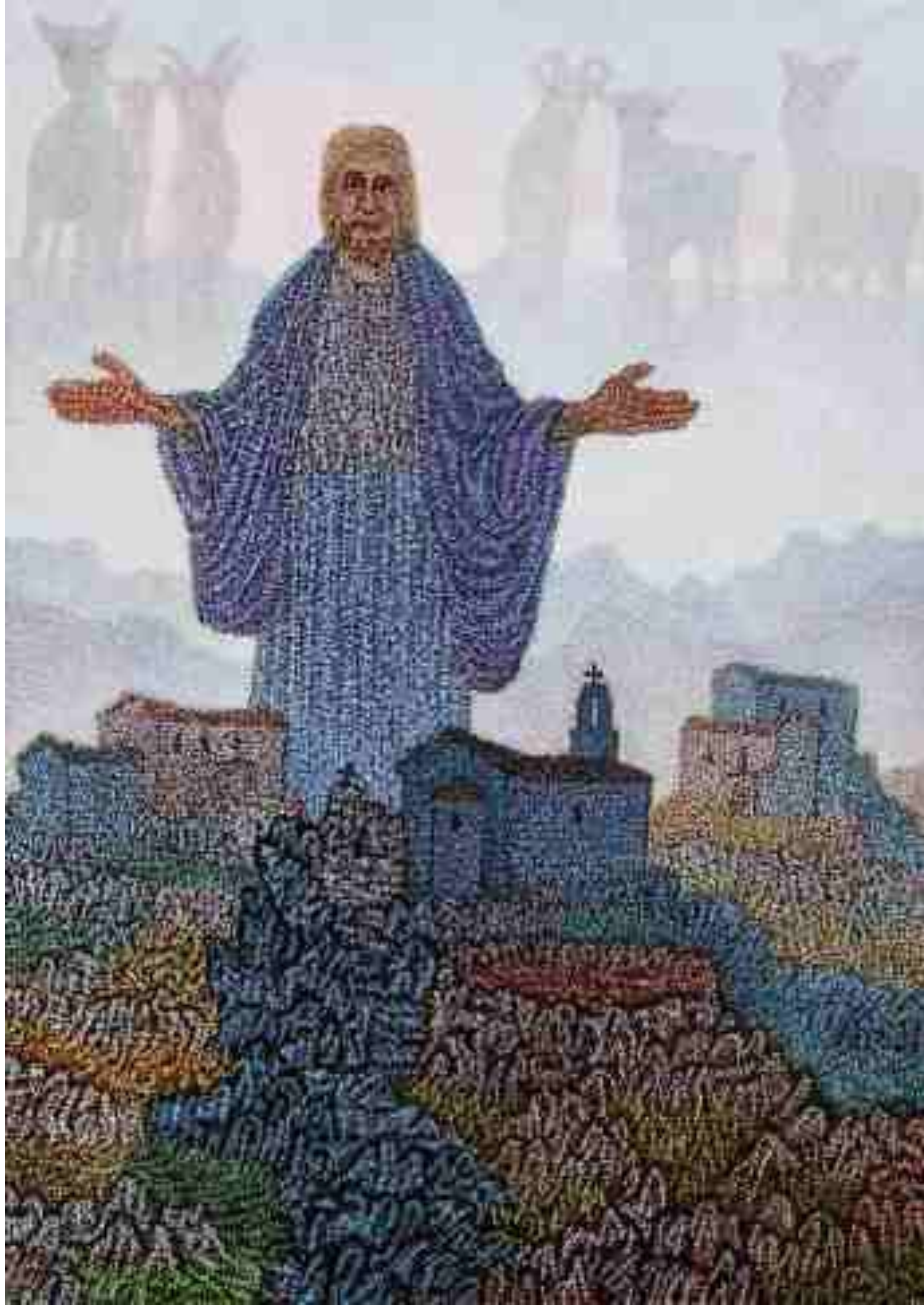
Rodna Crmnica postala je u njegovom slikarstvu paradigma vasseljene u malom, sublimirana snaga jednog okamenjenog svijeta koji egzistira u osami, izolovan od civilizacijskih tokova. Ona predstavlja odraz imaginarne božanske emanacije iz koje je stvorena nova realnost prožeta sugestivnom moći jednog “djevičanski” čistog prostora u koji, transcendentalnom slojevitošću misli i osjećanja, slikar unosi diskretno nagovještene mjene i preobražaje ne narušavajući, pri tome, “tvoračesku” harmoniju duha i materije.

Slike prezentirane na izložbi u galeriji “Josip Bepo Benković” kao da su stvarane poput *parkine niti* koja povezuje prošlost, sadašnjost i budućnost, jedinstvo sudbine čovjeka i predjela iz kojeg je iznikao. Poput šara na narodnim ćilimima on u njima ugrađuje elemente koji kamen, kuću, škrtu rastinje, božanske likove, čovjeka i životinje pretvaraju u dekorativne arabeske koje se uvijaju, prepliću, nadovezuju, stvarajući tako čudesnu igru pokreta i rasta zaustavljenog u strogo definisanim oblicima i formama. Nebo i zemlja su postali jedinstven prostor. Pozitiv i negativ, život i njegovo naličje, slika i njena refleksija postaju jedinstveno polje dejstva. Iznad pejzaža lebde ljudske figure natovarene krvavim granama, u nebeskim izmaglicama pojavljuje se vizija pejzaža ili stado koza, dok sa neba silaze sveci koji postaju dio stvoriteljske prirodne materije. Ovdje kao da se vraćamo prapočecima, kada se nebo još nije konačno odvojilo od zemlje, kada je iz tvrdog kamena “iznikao” čovjek koji na svojim plećima nosi trnovito breme, ali ipak uzdignut u nebo poput sveca kojem je mukotrpni i paćenički zemaljski život dao natprirodne moći (Blagoslov-triptih).

Kad u krševitom, ali lirski intoniranom pejzažu, sa rijetkom vegetacijom, usamljenim ili grupisanim kućama, okućnicama i crkvenim zdanjima, komponovanim u više planova, smiješta ljudsku figuru ona izrasta u monumentalnu, dominirajuću formu koja suvereno vlada svojim egzistencijalnim okruženjem. Gvozdo je pretvara u introvertnog diva, gorostasa zagledanog u sopstvenu nutrinu, drevnog mudraca koji se uzdiže nad tegobama zemaljskog bitisanja.

Koza simbol “neobjavljene praiskonske supstance” i slobode, (Koze), kokot simbol gordosti i prgavosti (Delija) i orao ptica moći i snage pored čovjeka predstavljaju jedina bića koja naseljavaju njegov Gluhi do, Dodoše, Trnovo, Komarno, Ujčevinu, Brijege...

Ovaj arhaičan svijet definisan gustim tkanjem linearnih ritmova i “pontilistički” nanesenim bojenim mrljama Gvozdo postavlja u smišljene kompozicijske okvire prečišćenih i egzaktno realizovanih prostornih orijentira i kristalno jasnoj atmosferi. Kolorit prvog plana je intenzivniji da bi, u drugom, postao mekši i pastelniji, čime je postignut utisak iluzionističkog slikarstva.

Potreba za multipliciranjem, triptisi, diptisi, i istovremene predstave na nebu i zemlji, zemlji i vodi, pomjerena slika stvarnosti i njene ilzije, saobražena je slobodi umjetnika koji je ostvario jedan imaginarni svijet po sopstvenim zakonima i sopstvenoj volji - magično ogledalo u kojemu su mistično sjedinjeni metafizika i realnost.

Polazeći od apsolutnog vremena, i ograničenog prostora u kojem su se stekle energetske sile prirode i čovjeka, Gvozdo je kroz pojednostavljene arhetipske forme stvorio autonomnu viziju ikoničnog karaktera, sliku vlastitig univerzuma kao nukleusa njegovog memorijskog, egzistencijalnog i duhovnog bitka - njegove “kolijevke”.

Ljiljana Zeković
Istoričar umjetnosti

1. Nad Gluhim Dolom I (triptih)	200x420	21.Slutnja I	100x140
2. Gorštak I	267x150	22.Slutnja II	100x140
3. Gorštak II	267x150	23.Kokot (diptih)	140x100
4. Srećna sloboda	267x150	24.Nadničar	100x70
5. Samotnjak	267x150	25.Koze (diptih)	120x100
6. Poštar	150x200	26.Sama (diptih)	120x100
7. Prijatelji	140x100	27.U očekivanju	100x140
8. Gnijezdo	200x267	28.Svetinje (diptih)	140x100
9. Nad Gluhim Dolom II	200x267	29.Delija	100x70
10.Blagoslov (triptih)	140x380	30.Trnovo I (diptih)	140x100
11.Doruka (triptih)	200x240	31.Komarno (diptih)	140x100
12.Grešnik I	200x150	32.Guvno (diptih)	140x100
13.Grešnik II	200x70	33.Trnovo II	100x140
14.Povratak I	140x70	34.Mačuge I (diptih)	100x70
15.Povratak II	140x70	35.Mačuge II (diptih)	100x70
16.Nepotrební strah	100x140	36.Brijege	100x70
17.Ujčevina I	100x140	37.Popratnice	100x70
18.Ujčevina II	100x140	38.Breme	100x70
19.Ujčevina III	100x70	39.Nadničar	100x70
20.Kolijevka	100x140	40.Samotnjak	100x50

Nikola Gvozdenović je rođen u Gluhom Dolu 1934. Diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Beogradu 1960 god. U klasi profesora Mila Milunovića kod kojeg je završio postdiplomske studije 1962 god. Odlazio je na studentska putovanja širom svijeta (Italija, Njemačka, Čehoslovačka, Poljska, Švajcarska, Velika Britanija, Turska, Grčka, SAD).

Uz kontinuirani pedagoški rad izlagao je na preko dvadeset samostalnih i na brojnim grupnim izložbama u zemlji i inostranstvu. Član je Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore. Od 1988 do 2001 god. radio je kao redovni profesor na Fakultetu likovnih umjetnosti na Cetinju. Živi i stvara u Sutomore.

Adresa: Ulica Maršala Tita 1, 85355 Sutomore

Tel: 085 373 527

Nagrade: 1966. Novembarska nagrada grada Prištine; 1969. Nagrada Podružnice udruženja likovnih umjetnika SR Srbije za Kosovo; 1971. Nagrada galerije “Josip Bepo Benković”, Herceg Novi; Nagrada na III izložbi NOB u djelima likovnih umjetnika Jugoslavije Beograd; 13. Julska nagrada SR Crne Gore; 1972. Nagrada na Sedmom memorijalu “Nadežda Petrović” Čačak; Nagrada publike na Sedmom memorijalu “Nadežda Petrović” Čačak, 1975. Nagrada oslobođenja Bara; 1994. Plaketa Univerziteta Crne Gore za izuzetan doprinos razvoju Univerziteta; 1996. Nagrada za najbolju izložbu slika u Jugoslaviji u 1996. Godini; 1999. Umjetnička galerija “Vitimir Srbljanović” Pljevlja; likovna nagrada “Diatreta”, za izuzetan stvaralački rad na polju likovne kulture i visoki slikarski renome; 2001. Nagrada Saveza likovnih pedagoga Jugoslavije, za izuzetne rezultate u ostvarivanju i unapređivanju likovno pedagoške teorije i prakse.

Samostalne izložbe: 1958. Bar - Dom Sindikata; 1960. Titograd - Dom JNA; Nikšić - izložbeni prostor Narodnog Pozorišta; 1964. Priština - izložbeni prostor Pokrajinskog narodnog pozorišta; Beograd - Galerija Doma JNA; 1967. Titograd - Moderna Galerija; Nikšić - Dom sindikata, Rim - Galerija Arabesko; 1971. Novi Sad - Mali likovni salon; 1972. Beograd - Galerija Doma JNA; Titograd - Moderna Galerija; Cetinje - Plavi dvorac; 1973. Čačak - Umjetnička galerija “Nadežda Petrović”; 1974. Bar - Zavičajni muzej; 1975. SR Njemačka - Umjetnički muzej; 1977. Budva - Moderna Galerija; 1978. Titograd - Moderna Galerija; Bari - Galerija “La Rosta Due”; 1979. Sveti Stefan - Galerija “Sveti Stefan”; Beograd - Galerija Doma JNA; Tuzla - Galerija Jugoslovenskog prostora “Tuzlanski salon”; 1982. Paris - Centre cultural de la republique Socialiste Federative de Yugoslavia; 1991. Zagreb - Galerija “Karas”; Beograd - ULUS galerija; 1992. Sveti Stefan - Galerija “Sveti Stefan”; 1994. Budva - Galerija “Santa Maria”; 1996. Herceg Novi - Galerija “Spinaker”; Pariz - Centar kulture Jugoslavije; Virpazar - Galerija “Vir”; 1999. Pljevlja - Galerija “Vitimir Srbljanović”; 2001. Perast - Galerija “Jadran art”; 2001. Bijeljina - Galerija “Milenko Atanacković”; 2002. Sveti Stefan - Art galerija “Sveti Stefan”; 2002. Tivat - Galerija “Buća”; 2003. Beograd - Galerija “Progres”; 2004. Vilusi - galerija na otvorenom; Tivat - Galerija Kluba vojske SCG; Bukovica - Galerija na otvorenom; Budva - Moderna galerija.

Izdavač:
Galerija "Josip Bepo Benković"
Postavka: Nikola Gvozdenović Gvozdo
Dizajn: Vanja Berberović
Štampa: Biro Konto-Igalo
Tiraž:300

Galerija "Josip Bepo Benković"
Marka Vojnovića 4, 85340 Herceg Novi
Tel. 088/324-051; El. Pošta: galerijahn@cg.yu